

EDUSKUNNAN VASTAUS 277/2010 vp

Hallituksen esitys laiksi vapaaehtoisesta osallistumisesta ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi vapaaehtoisesta osallistumisesta ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (HE 308/2010 vp).

Valiokuntakäsittely

Ympäristövaliokunta on antanut asiasta mietinnön (YmVM 16/2010 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

vapaaehtoisesta osallistumisesta ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään organisaatioiden vapaaehtoisesta osallistumisesta yhteisön ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS-järjestelmä) ja asetuksen (EY) N:o 761/2001 ja komission päätösten 2001/681/EY ja 2006/193/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1221/2009, jäljempänä *yhteisön aset*us, täytäntöönpanon kannalta tarpeellisista seikoista.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *EMAS-järjestelmällä* yhteisön asetuksen mukaista ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmää;
- 2) *organisaatiolla* yhteisön asetuksen 2 artiklan 21 kohdan mukaista tahoa, kuten yritys, yhteisö, viranomainen tai niiden osa;
- 3) *ympäristötodentajalla* yhteisön asetuksen 2 artiklan 20 kohdan mukaista henkilöä tai tahoa, joka tarkastaa akkreditoinnin tai toimiluvan valtuuttamana, että organisaation toiminta täyttää EMAS-järjestelmän edellytykset;
- 4) *toimivaltaisella toimielimellä* yhteisön asetuksen 11 artiklan mukaista toimielintä, joka vastaa organisaation rekisteröinnistä ja muista yhteisön asetuksen mukaisista tehtävistä;

5) *valvontaviranomaisella* yhteisön asetuksen 2 artiklan 26 kohdan mukaista toimivaltaista lainvalvontaviranomaista;

6) *akkreditointijärjestelmällä* yhteisön asetuksen mukaista ympäristötodentajien akkreditointi- ja valvontajärjestelmää, jota johtaa akkreditointielin;

7) *konsernilla* kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitettua konsernia ja siihen rinnastettavaa ulkomaista konsernia.

3 §

Osallistuminen EMAS-järjestelmään

EMAS-järjestelmä on vapaaehtoinen järjestelmä organisaatioille, jotka pyrkivät parantamaan ympäristönsuojelunsa tasoa. EMAS-järjestelmän käyttöönotto edellyttää, että Suomessa, Euroopan unionin muussa jäsenvaltiossa tai kolmannessa valtiossa sijaitseva organisaatio, tai organisaatio, jolla on toimipaikkoja useammassa maassa, rekisteröityy toimivaltaiselle toimielimelle.

Organisaatioiden, mukaan lukien konsernitason rekisteröinnin edellytyksistä säädetään yhteisön asetuksen 3 ja 4 artiklassa. Yhteisön asetuksen 2 artiklan 23 kohdan mukaisen klusterin organisaatiot on rekisteröitävä erikseen. EMAS-järjestelmään osallistumisen edellyttämistä rekisteröinnin jälkeisistä säännönmukaisista toimista säädetään yhteisön asetuksen 6—9 artiklassa.

4 §

Ympäristötodentajat

Ympäristötodentajien akkreditoinnista ja toimiluvasta säädetään yhteisön asetuksen 20—22 artiklassa ja tehtävistä asetuksen 18, 19 sekä 25—27 artiklassa. Ympäristötodentajien on tämän lain mukaisessa toiminnassa lisäksi noudatettava, mitä kielilaissa (423/2003), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), hallintolaissa (434/2003) sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Todentajan palveluksessa olevaan työntekijään sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä.

Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

5 §

Akkreditointijärjestelmä

Mittatekniikan keskuksen akkreditointiyksikkö, FINAS-akkreditointipalvelu, toimii yhteisön asetuksen 2 artiklassa tarkoitettuna kansallisena akkreditointielimenä, joka akkreditoi ympäristötodentajat. Se myös valvoo niiden ja toimiluvan saaneiden todentajien toimintaa. Valvonnasta säädetään yhteisön asetuksen 23, 24 ja 28 artiklassa.

FINAS-akkreditointipalvelu ei akkreditoi luonnollisia henkilöitä ympäristötodentajiksi.

FINAS-akkreditointipalvelun on pidettävä yhteisön asetuksen 28 artiklan 8 kohdan mukaisista luettelosta akkreditoimistaan ympäristötodentajista ja näiden pätevyysalueista sekä toimitettava kuukausittain tiedot muutoksista kansalliselle toimivaltaiselle elimelle ja Euroopan komissiolle.

6 §

Toimivaltainen toimielin

Suomen ympäristökeskus on yhteisön asetuksen 11 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen toimielin, joka huolehtii yhteisön asetuksen mukaan sille kuuluvista tehtävistä, kuten organisaatioiden rekisteröinnistä, yhteisön asetuksessa tarkoitettua valvonnasta, yhteisön asetuksen 12 artiklan 2 kohdan mukaisen luettelon pitämisestä ja luetteloon tehtyjen muutosten toimitamisesta kuukausittain Euroopan komissiolle.

7 §

Valvontaviranomaiset

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, kunnan ympäristönsuojeluviranomaiset, metsä-

keskukset, Energiamarkkinavirasto ja Turvalisuus- ja kemikaalivirasto ovat 2 §:n 5 kohdan mukaisia valvontaviranomaisia, omalla toimialallaan.

Valvontaviranomaisten tehtävistä säädetään yhteisön asetuksen 32 artiklassa.

8 §

Organisaation rekisteröinti

Organisaation rekisteröimisestä, sille asetettavista vaatimuksista sekä rekisterinumeron antamisesta säädetään yhteisön asetuksen 13 artiklassa. Ennen rekisteröimistä Suomen ympäristökeskuksen on tarvittaessa pyydettävä lausunto valvontaviranomaiselta sen selvittämiseksi, onko organisaation toiminta ympäristölainsäädännön mukaista.

Yhteisön asetuksen 13 artiklassa säädetään, milloin toimivaltainen toimielin voi jättää rekisteröinnin tekemättä ja yhteisön asetuksen 15 artiklassa, milloin se voi poistaa organisaation rekisteristä määräajaksi tai pysyvästi. Jos organisaatiota ei voida rekisteröidä tai organisaatio on tarkoitus poistaa rekisteristä, toimivaltaisen toimielimen on varattava organisaatiolle ja asianomaisille sidosryhmille tilaisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä. Päätöksen tiedoksiantamisesta säädetään hallintolaissa.

Suomen ympäristökeskus vastaa unionin alueella sijaitsevien organisaatioiden lisäksi myös unionin ulkopuolella sijaitsevien organisaatioiden, mukaan lukien konsernien, tai niiden osien, rekisteröinnistä 1 momentin mukaisesti sekä niiden toiminnan valvonnasta 2 momentin mukaisesti.

9 §

Valvonta

Suomen ympäristökeskuksen on selvitettävä sen tietoon saatetut puutteet rekisteröidyn organisaation ympäristönsuojelussa. Se voi tätä varten pyytää valvontaviranomaista tarkastamaan organisaation toimintaa ja antamaan asiasta lau-

sunnon, jollei asia ole tullut esille valvontaviranomaisen yhteydenotosta.

Organisaatio on velvollinen antamaan tarpeellisia tietoja Suomen ympäristökeskukselle tai valvontaviranomaiselle sen selvittämiseksi, onko organisaatio noudattanut yhteisön asetuksen vaatimuksia.

10 §

Logon käyttö

Rekisteröidyn organisaation oikeudesta käyttää yhteisön asetuksen liitteen V mukaista EMAS-logoa säädetään yhteisön asetuksen 10 artiklassa. Muiden organisaatioiden oikeudesta käyttää logoa säädetään asetuksen 35 artiklan 2 kohdassa.

11 §

Maksut

Tämän lain mukaisesta organisaation rekisteröinnistä, sen uusimisesta ja rekisteristä poistamisesta sekä ympäristötodentajien akkreditoinnista voidaan periä maksu, jonka suuruutta määrättäessä noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) ja sen nojalla annettavassa ympäristöministeriön asetuksessa säädetään.

12 §

Vaiheittaisen etenemisen toteuttaminen

Ympäristöministeriö voi tehdä yhteisön asetuksen 45 artiklassa tarkoitetun aloitteen Euroopan komissiolle Suomessa sertifioitujen ympäristöjärjestelmien tai niiden osien tunnustamisesta. Ympäristöministeriö voi pyytää ympäristöjärjestelmistä vastaavaa tahoa osoittamaan ympäristöjärjestelmänsä tai niiden osien vastaavuuden suhteessa yhteisön asetuksen vaatimuksiin. Ympäristöministeriö voi myös pyytää lausunnon asiassa Suomen ympäristökeskuksetta.

13 §

Muutoksenhaku

Suomen ympäristökeskuksen ja Mittatekniikan keskuksen akkreditointiyksikön tämän lain mukaiseen päätökseen voi hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

14 §

Rangaistussäännös

Markkinointirikoksesta säädetään rangaistus rikoslain (39/1889) 30 luvun 1 §:ssä.

Se, joka käyttää 10 §:ssä tarkoitettua rekisterinumerollista logoa, vaikka organisaatiota ei ole merkitty rekisteriin, tai käyttää logoa yhtei-

sön asetuksen 10 artiklan 4 kohdan vastaisesti tuotteissa ja pakkauksissa tai palveluja koskevien vertailevien väitteiden yhteydessä, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *EMAS-logon käyttörikkomuksesta* sakkoon.

15 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 8 §:n 3 momentti ja 12 § tulevat kuitenkin voimaan vasta 31 päivänä tammikuuta 2012.

Tällä lailla kumotaan vapaaehtoisesta osallistumisesta ympäristöasioiden hallinta- ja auditoitijärjestelmään annettu laki (914/2002).

Helsingissä 25 päivänä tammikuuta 2011
